

Colecția Viața în Hristos
Pagini de Filocalie

4

Sfântul Simeon Stâlpnicul din Muntele Minunat

CUVINTE ASCETICE

Traducere din limba greacă veche și note
de Laura Enache

Studiu introductiv de Paul van den Ven,
tradus din limba franceză de Laura Enache

Ediție îngrijită și bibliografie de Pr. Dragoș Bahrim

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
Iași, 2013

Colecția „Viața în Hristos. Pagini de Filocalie”
este coordonată de Pr. dr. Dragoș Bahrin

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SIMEON, st.

Cuvinte ascetice / Sfântul Simeon Stâlpnicul din Muntele Minunat ; studiu introd. și note de Paul van den Ven ; trad. din lb. greacă de Laura Enache ; ed. îngrijită de pr. Dragoș Bahrin. - Iași : Doxologia, 2013

Bibliogr.

Index

ISBN 978-606-666-123-2

I. van den Ven, Paul (pref.)

II. Enache, Laura (trad.)

III. Bahrin, Dragoș (ed.)

252:181.4

Mulțumim domnului profesor Bernard Coulie (Universitatea Catolică Louvain), editor șef al revistei *Le Muséon*, pentru permisiunea de a publica în limba română studiul profesorului P. van den Ven.

Foto coperta I: medalion cu Sfântul Simeon Stâlpnicul din Muntele Minunat, alături de mama sa, Marta, și monahul Conon (cca 1100 d. Hr.).

© *Le Muséon* pentru studiul P. van den Ven,
„Les écrits des Siméon Stylite le Jeune avec trois sermons inédits”

© DOXOLOGIA

ISBN 978-606-666-123-2

CUPRINS

Opera ascetică a Sfântului Simeon Stâlpnicul din Muntele Minunat. Studiu introductiv (Paul van den Ven, traducere de Laura Enache)	9
Notă asupra ediției (Pr. Dragoș Bahrim).....	47
Sfântului Simeon Stâlpnicul din Muntele Minunat, Cuvinte ascetice (traducere de Laura Enache)	51
Cuvântul I Al sfântului avvă Simeon Stâlpnicul din mănăstirea din Muntele Minunat, pe care Dumnezeu l-a ridicat, ca pe Daniil, să grăiască prin Duhul Sfânt despre marile binefaceri ale lui Dumnezeu, în al zecelea an al vârstei sale	53
Cuvântul al II-lea Al sfântului avvă Simeon Stâlpnicul din mănăstirea din Muntele Minunat, pe care Dumnezeu l-a ridicat, ca pe Daniil, să grăiască prin Duhul Sfânt, despre înfrânare și credință și fapte, în cel de-al zecelea an al vârstei sale	56
Cuvântul al III-lea Al sfântului avvă Simeon Stâlpnicul din mănăstirea din Muntele Minunat, pe care Dumnezeu l-a ridicat să vorbească despre patimi și gânduri fraților celor ce se nevoiesc în obște prin Duhul Sfânt, ca oarecând pe Daniel, în al 11-lea an al vârstei sale	64
Cuvântul al IV-lea Al sfântului avvă Simeon Stâlpnicul din Mănăstirea din Muntele Minunat despre nevointă, pe care Dumnezeu l-a ridicat să vorbească, precum pe Daniel, în Duhul Sfânt, prin contemplațiile de care a fost învrednicit, în privința cărora Domnul, cercându-l, i-a descoperit lui în curăția inimii să cunoască toate, în al unsprezecelea an al vârstei sale	67

Cuvântul al V-lea	
La lupta profetilor, apostolilor și mucenicilor	76
Cuvântul al VI-lea	
Către un proprietar din Antiohia	80
Cuvântul al VII-lea	
Despre pocăință și străpungerea inimii	86
Cuvântul al VIII-lea	
Cuvânt despre cei ce sunt la înălțime	
și păcătuiesc fără frică	93
Cuvântul al IX-lea	
Didascalie către monahi despre închipuirile	
în parte ale demonilor	103
Cuvântul al X-lea	
Despre incertitudinea vieții oamenilor	111
Cuvântul al XI-lea	
Despre sfârșitul rău al păcătosului	
și despre adormirea în pace a dreptului	117
Cuvântul al XII-lea	
Despre a doua venire a Domnului	
și dreapta răsplătire	122
Cuvântul al XIII-lea	
Despre cei care prin mândrie	
au căzut din făgăduințele lui Dumnezeu	126
Cuvântul al XIV-lea	
Despre închipuirea părelnică a bogățiilor celor vremelnice	
și despre osândirea lor la tribunalul lui Hristos	133
Cuvântul al XV-lea	
Despre cei ce îndumnezeiesc nunta	137
Cuvântul al XVI-lea	
Despre cei ce sunt la înălțime și păcătuiesc fără frică	146
Cuvântul al XVII-lea	
Despre teatrul sfinților cel după evlavie,	
după pilda desfătărilor din lume	154
Cuvântul al XVIII-lea	
Despre oastea iubitorilor de Dumnezeu	
care au bineplăcut prin cea mai bună luptă	161
Cuvântul al XIX-lea	
Despre feciorie și înșelare și despre vremelnicia vieții	168
Cuvântul al XX-lea	
Învățatură despre dumnezeiescul har	
care îl cârmuiește pe om	174

Cuvântul al XXI-lea	
Despre gheena cea gătită [diavolilor și îngerilor lui] și despre bunătățile cele pe care le-a făgăduit Dumnezeu sfinților	179
Cuvântul al XXII-lea	
Despre ieșirea sufletului din trup și despre puterile inteligibile ale răutății și despre laudele îngerilor către Dumnezeu și despre cei ce se află în păcate	187
Cuvântul al XXIII-lea	
Despre petrecerea practică a monahului	194
Cuvântul al XXIV-lea	
Îndemn către fecioară	197
Cuvântul al XXV-lea	
Despre virtuți și statornicia monahului	201
Cuvântul al XXVI-lea	
Despre parte din dumnezeieștile vederi și descoperiri de care a fost învrednicit Simeon de Dumnezeu	204
Cuvântul al XXVII-lea	
Îndemn către cei ce sunt înnebuniți de deznădejde și cărora li se pare că viața lor se încheie odată cu trupul	214
Cuvântul al XXVIII-lea	
Asceticon	218
Cuvântul al XXIX-lea	
Îndemn către cei ce zic că sunt gata de mucenicie, dar nu rabdă nici cel mai mic cuvânt	223
Cuvântul al XXX-lea	
Despre vederile de care a fost învrednicit Simeon	228
Anexe	237
Anexa 1	
<i>Cuvânt despre faptul de a avea pururea în minte ziua ieșirii din viață</i>	239
Anexa 2	
<i>Viața Sfântului Simeon din Muntele Minunat, 24</i>	242
Anexa 3	
<i>Viața Sfântului Simeon din Muntele Minunat, 27</i>	244
Anexa 4	
<i>Epistola a cincea a Sfântului Simeon Stâlpnicul din Muntele cel Minunat către Împăratul Justin cel tânăr</i>	250

Anexa 5	
Troparele compuse de Sfântul Simeon din Muntele Minunat	253
Bibliografie	255
Indici de referințe scripturistice	261

Cuvântul al VII-lea

Despre pocăință și străpungerea inimii

1. De cugetul curviei cine îl va slobozi pe păcătos ca să fie liber, fără numai leacul cel mai de seamă și cel mai bun al pocăinței? Căci și profetul, greșind, s-a folosit de această practică, zicând cu lacrimi: „Spăla-voi în fiecare noapte patul meu, cu lacrimile mele așternutul meu voi uda”¹. Căci și ucenicii medicilor obișnuiesc să poruncească buna rânduială a mâncărilor pentru fiecare dintre boli, fiindcă prin neorânduiala lor, rana ajunge la mai rău. La fel și patimile sufletești, prin beții și ospete fără sațiu, lucrează o cangrenă de nevindecat. Dar, cu înfrânarea prin virtuți, aceste patimi se ușurează prin cuvântul potrivit al mângâierii. Doctorul ceresc vindecă, precum zice prin profet: „Eu rănesc și Eu tămăduiesc”².

2. Dar trebuie să Îl avem în vedere pe Hristos, Cel mai bun doctor al sufletelor noastre, cum curăță cangrena și șterge puroiul răniilor putrede. Căci iată vindecarea mântuitoare a Sfântului Pavel, care se abătuse și, vătămat fiind de necredință prin râvna cea față de lege, de voie s-a supus neorânduiei, alergând la întuneric. Și apoi astfel Iubirea de oameni ungându-l și cerând acela putere, a aflat-o pe aceasta prin pocăință, când a zis: „Ce să fac, Doamne?”³. Pentru aceea și aude: „intră în Damasc și acolo ți se va spune ce să faci”. Pentru aceea, punându-se în rânduială prin post de trei zile, și-a ușurat sufletul, făcându-l pe el mai încercat prin rugăciune,

¹ Ps. 6, 6.

² Deut. 32, 39.

³ Fapte 9, 6.

iar prin punerea mâinilor lui Anania și prin căderea solzilor, a văzut limpede. Căci așa cum cel ce suferă durere se vaită în prezența doctorului care face tăierea, la fel vezi-mi și pe locuitorii Ninivei, cărora li se interzisesse să mai trăiască, rugându-L pe Dumnezeu, de a căror rană – a bărbaților și a femeilor, a pruncilor și dobitoacelor –, îndurându-Se Dumnezeu, a încetat urgia cea aprinsă, biruită de negrăita milostivire și bunătate. Căci cuvântul pustiirii profetului a fost dat de rușine⁴, fiindcă în loc de coroană de pietre scumpe, pe capul regelui s-a aflat cenușă, în loc de porfiră, a fost adus înaintea sac. Pentru aceea, a păzit o așa de mare cetate care avea să cadă și a pus post de trei zile, împreună cu lacrimi fierbinți, care au tămăduit rana de nevindecat.

3. Așadar, o, omule, nu te îndoi în privința vindecării sufletului, apropiindu-te de Doctorul ceresc. Nu spune: cine va achita pe nelegiuit sau pe ucigaș sau pe curvar sau pe cel de alt neam, pe elin sau pe samaritean sau pe vameș în relele făptuite? De vreme ce, printr-un singur cuvânt, prin pocăință, i-a vindecat pe toți, zicând: „Nu am venit să chem pe drepti, ci pe păcătoși la pocăință”⁵ și nu trebuie să fie oamenii necredincioși prin deznădejde, avem loc de iertare de la Stăpânul. Ci să ne îngrijim ca prin pocăință să ne ferim de fapte rele, pentru a nu ne desfăta de viața aceasta. Căci ca să ne cruțe pe noi, a spus prin profetul: „Și voi depărta fărădelegea din Iacob”⁶. Are și ucigașul pocăință. Căci tâlharul pe cruce prin cuvântul mărturisirii a devenit moștenitor al Raiului. Dar chiar dacă ai și curvit, apropie-te, nu uita de râul lacrimilor desfrânatei, care, exprimând prin sărutări dorul inimii pentru mărturisire, a primit răcorirea iertării. După cum și David, suspinând, striga: „Stropi-mă-vei cu isop, și mă voi

⁴ ἐστηλιτεύθη, a fost gravat pe o stelă sau stâlp ca infam.

⁵ Lc. 5, 12.

⁶ Is. 27, 9.

curăți, spăla-mă-vei și mai vârtos decât zăpada mă voi albi”⁷. Căci și dacă ai fost rănit la inimă, încetând, pocăiește-te. Căci prin [cuvântul lui] Isaia, mare S-a făcut pentru noi, îndemnându-ne: „depărtați răutatea din sufletele voastre dinaintea ochilor Mei”⁸. Și de alt neam fiind, nu fi necredincios, că prin pocăință vei fi socotit împreună cu fiii lui Dumnezeu. Aceasta văzând-o mai dinainte Profetul Isaia, zicea: să nu spună cel de alt neam care s-a alipit de Domnul: „Oare, mă va despărți Domnul de poporul Său?”⁹. Iar dacă ai păcătuit cu cuvântul, cu fapta vezi-l pe vameș arătat drept prin pocăința mărturisirii, care, stând în ascuns, își bătea pieptul și striga către Dumnezeu: „Milostiv fii mie păcătosului!”¹⁰ Iar dacă ai fost păgân, avem stăpân milostiv și iubitor de oameni, pe Hristos, Mântuitorul lumii, Care a tămăduit pe leprosul ce era samarinean, de a cărui credință s-a mirat, că, întorcându-se, a dat slavă lui Dumnezeu¹¹. Și a primit să fie văzut de elini prin Filip și Andrei¹². Dar pe lângă toți aceștia, este de acord cu noi și apostolul care zice: „Dar pentru cei chemați, și iudei, și elini, pe Hristos, puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu”¹³. Căci mâncând împreună cu vameșii și cu păcătoșii, zicea: „Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi”¹⁴, fiindcă toată pocăința către El era puternică. Căci El mântuiește poporul Său din păcatele lor, după cum și în *Psalmi* se arată pocăința, potrivit celui ce spune: „Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta și după mulțimea

⁷ Ps. 50, 9.

⁸ Is. 1, 16.

⁹ Is. 56, 3.

¹⁰ Lc. 18, 13.

¹¹ Lc. 17, 15-18.

¹² In 12, 20.

¹³ I Cor. 1, 24.

¹⁴ Mt. 9, 12.